

Ik ga dood als mezelf - Blog Martijn Anthonio

Hij was al jaren een van mijn beste vrienden. We hadden bijna tegelijk het proces doorgemaakt om van vrouw man te worden en allebei zagen we ernaar uit om nu echt aan het leven te beginnen. Eindelijk onszelf zijn. Bij hem duurde de vreugde helaas maar kort. Binnen een half jaar na zijn laatste operatie kreeg hij MS en naar al snel bleek in een progressieve, agressieve vorm met aanvallen.

Een nieuwe opleiding kunnen doen, een eventuele carrière als architect, het viel allemaal weg. Veel van zijn vrienden vonden het lastig om met zijn ziekte om te gaan. De meesten waren net als hijzelf halverwege de 20 en volop bezig om hun leven juist op te bouwen. Zelf bleef hij ook plannen maken en zo goed mogelijk doorgaan, dan maar op halve kracht.

We hadden veel gesprekken over zijn gevoelens en prognose. Wat hij wilde? - kwaliteit van leven. Wanneer zou hij het genoeg zou vinden? - als hij niet meer kon communiceren. En wat hij dan wilde? - euthanasie. Hoe hij omging met de onzekerheid van een onbetrouwbaar en falend lichaam? - Nou, niet eigenlijk, gewoon doorgaan en blijven vechten. 'Ik kan de controle niet opgeven', zei hij vaak. 'Dat heeft me mijn hele leven op de been gehouden.'

Soms hadden we het ook over dood en wat hij zich daarbij voorstelde. 'Wat is het eerste wat je gaat doen als je dood bent?' vroeg ik. 'Uitrusten!', riep hij meteen.

Al snel was lopen geen optie meer en driehoog achter wonen ook niet. Hij kon uiteindelijk naar een verpleeghuis van zelfstandige wooneenheden, ver van zijn geliefde randstad en in de buurt van zijn ouders. Zij regelden een hoop praktische en huishoudelijke zaken en zagen erop toe dat alles goed ging met medicatie, oefentherapie en doktersafspraken. Wij bleven elkaar zien, al was het soms heel kort. We hadden altijd een praatvriendschap gehad en dat was nu onze redding. Wij waren gewend met elkaar te praten en dat bleven we doen, over alles.

Hij vertelde hoe zijn uitvaart moest zijn. Dat het hem geruststelde dat alles geregeld was zoals hij

het wilde, nu hij nog kon denken en communiceren, al ging dat steeds moeizamer. Hij vertelde dat een geliefde, overleden meester van de lagere school aan hem was verschenen en dat hij er nog steeds hetzelfde uitzag. 'Ik denk niet dat mensen er na hun dood echt zo uitzien als tijdens hun leven, dat is gewoon omdat wij hen dan makkelijker kunnen herkennen', zei hij heel nuchter. De meester zei dat hij alle tijd mocht nemen om dood te gaan als hij er klaar voor was. Het gaf hem heel veel steun.

Hij vertelde ook over de vragen die de verpleging soms stelde over zijn transseksualiteit. Of hij het nu niet zonde van zijn tijd vond dat hij zoveel jaren had besteed aan die geslachtsverandering? Waarop hij altijd heel beslist zei: 'Nee, want ik had het niet kunnen verdragen als ik nu helemaal hulpbehoevend was geweest in een vrouwenlichaam en iedereen me 'mevrouw' zou noemen. Dan had ik dit niet volgehouden en nu ga ik in elk geval dood als mezelf.'

Zijn euthanasieverzoek deed hij toen hij helemaal verlamd was en permanent aan de beademing. Hij kon inderdaad nauwelijks meer communiceren. Hij was nog net geen 30.

Ook zijn sterfdag had hij helemaal geregeld. Zijn familie en een paar goede vrienden zouden om de buurt afscheid van hem nemen. Daarna zou hij overlijden, in het bijzijn van alleen zijn arts en zijn eerstverantwoordelijke verpleegkundige.

Hij had lang over deze constructie nagedacht. Hij voelde dat familie en sommige vrienden zoveel verdriet en moeite hadden om hem los te laten, dat hij vreesde dat hij in hun aanwezigheid niet ontspannen kon doodgaan en dan tot het laatst toe bezig zou zijn met iedereen gerust te stellen.

Ondanks het verdriet had zijn euthanasiedag voor mij een bepaalde lichtheid. Toen wij afscheid namen, hadden we het even kort over hoe we ons allebei voelden (sereen en ontspannen) en al heel snel zei hij: 'Weet je, wij hebben eigenlijk alles al tegen elkaar gezegd. Zou je het heel erg vinden om nu af te sluiten, dan kan ik nog even rusten en daarna mijn ouders een tweede keer laten komen, want die hebben het er echt heel moeilijk mee.'

Ik wist dat het de laatste keer was dat ik hem in dit leven zag en sprak maar toen hij dat zei was het meteen goed. Wij waren klaar, het was rond.

Ik heb hem gegroet, goede reis gewenst en ben de kamer uitgelopen; heb bij de deur nog naar 'm gezwaaid. En na het afscheid van zijn ouders is hij heel rustig overleden. Het was een prachtige dag.

(c) Martijn Anthonio

Martijn Anthonio stuurde dit ervaringsverhaal in naar aanleiding van de [blogwedstrijd van Agora](#). Hij won met deze blog een van de vijf bundels 'Slotcouplet' van Sander de Hosson.

Disclaimer: in verband met privacy en herleidbaarheid zijn een aantal essentiële cliëntkarakteristieken gewijzigd of verwijderd dan wel fictionele elementen toegevoegd. De beschreven personen geven toestemming voor publicatie van het blog. De afbeelding bij het verhaal is een stockfoto.